

“อนาคตการสื่อสารไทย โฉมหน้าใหม่ กสทช. ในร่างรัฐธรรมนูญ”

สารี อ๋องสมหวัง มุขนิธิเพื่อผู้บริโภค

UP DATE

องค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค
กลไกผู้บริโภคในรัฐธรรมนูญ

19 ปี องค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค

องค์การของประเทศ ที่จะช่วยต่อรองและสร้างความเข้มแข็งให้ผู้บริโภค

คณะกรรมการ องค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคภาคประชาชน

มาตรา 57 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2540

- สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคย่อมได้รับการคุ้มครอง ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ
- กฎหมายตามวรรคหนึ่งบัญญัติให้มี **องค์การอิสระ** ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภคในการให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค

รัฐธรรมนูญ ปี 2550

มาตรา 61 สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคมได้รับความคุ้มครองในการได้รับข้อมูลที่เป็นความจริง และมีสิทธิร้องเรียนเพื่อให้ได้รับการแก้ไขเยียวยาความเสียหาย รวมทั้งมีสิทธิรวมตัวกันเพื่อพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภค

ให้มีองค์การเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคที่เป็นอิสระจากหน่วยงานของรัฐ ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภค ทำหน้าที่ให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของหน่วยงานของรัฐในการตราและการบังคับใช้กฎหมายและกฎ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค รวมทั้งตรวจสอบและรายงานการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการคุ้มครองผู้บริโภค ทั้งนี้ ให้รัฐสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการขององค์การอิสระดังกล่าวด้วย

ร่าง รัฐธรรมนูญปี 2558 ฉบับดร.บวรศักดิ์ อูวรรณโณ

มาตรา 60 สิทธิของบุคคล ซึ่งเป็นผู้บริโภาค ย่อมได้รับการคุ้มครอง
ให้มีองค์การเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภาคที่เป็นอิสระที่ไม่ใช่
หน่วยงานของรัฐ ซึ่งประกอบด้วย ตัวแทนผู้บริโภาค ทำหน้าที่ให้
ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของหน่วยงานของรัฐในการตรา
และการบังคับใช้กฎหมายและกฎ และให้ความเห็นในการกำหนด
มาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภาค รวมทั้งตรวจสอบและรายงาน
การกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการคุ้มครองผู้บริโภาค และ
เสนอทางแก้ไขเยียวยาความเสียหายที่ผู้บริโภาคได้รับ สนับสนุนและ
ส่งเสริมผู้บริโภาคมีความรู้ และทักษะที่จำเป็นด้านการคุ้มครอง
ผู้บริโภาค ตลอดจนดำเนินคดีที่เป็นประโยชน์สาธารณะเพื่อการ
คุ้มครองผู้บริโภาค ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

ร่าง รัฐธรรมนูญปี 2558 ฉบับนายมีชัย ฤชุพันธุ์

มาตรา **57** รัฐต้องจัดให้มีมาตรการหรือกลไก
ในการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค และส่งเสริม
และสนับสนุนให้ผู้บริโภครวมกลุ่มกันเพื่อ
ปกป้องสิทธิของตน

ร่าง รัฐธรรมนูญปี 2558 ฉบับนายมีชัย ฤชุพันธุ์

มาตรา ๔๕/๑ สิทธิของผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง
บุคคลย่อมมีสิทธิรวมตัวกันจัดตั้งองค์กรของผู้บริโภคเพื่อคุ้มครองและ
พิทักษ์สิทธิของผู้บริโภค

องค์กรของผู้บริโภคตามวรรคสองมีสิทธิรวมกันจัดตั้งเป็นองค์กรที่มีความ
เป็นอิสระเพื่อให้เกิดพลังในการพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภคโดยได้รับการสนับสนุนจากรัฐ ทั้งนี้
หลักเกณฑ์และวิธีการจัดตั้ง อำนาจในการเป็นตัวแทนของผู้บริโภค และการสนับสนุน
ด้านการเงินจากรัฐ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๔๕/๒ บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับบริการสาธารณสุขของรัฐ
บุคคลผู้ยากไร้ย่อมมีสิทธิได้รับบริการสาธารณสุขของรัฐโดยไม่เสีย

ค่าใช้จ่าย

ทำไมต้องมี

องค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค

1 หน่วยงานดูแล

หน่วยงานดูแลผู้บริโภค

สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.)
สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.)
กสทช. กรมการค้าภายใน ศูนย์ดำรงธรรม ฯลฯ

หน่วยงานดูแลด้านธุรกิจ

บีไอเอ กระทรวงพาณิชย์
กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
กรมส่งเสริมการค้าส่งออก ฯลฯ

2 ระดับชาติ

องค์กรผู้บริโภค

ไม่มี ❌

สภาผู้บริโภคแห่งชาติ

ภาคธุรกิจเอกชน

มี ✅

สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
สมาคมธนาคารไทย ฯลฯ

3 ระดับจังหวัด

ไม่มี ❌

องค์กรผู้บริโภคทุกจังหวัด

มี ✅

หอการค้าจังหวัด
ทุกจังหวัด

4 ต่อรองผลประโยชน์

ไม่มีโอกาส ❌

ต่อรองผลประโยชน์คุ้มครองผู้บริโภค

ต่อรองประโยชน์ ✅

ของภาคเอกชนกับรัฐได้ตลอดเวลา

คณะกรรมการ

องค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคภาคประชาชน

www.facebook.com/cindependence

จับ...มาสนับสนุนให้มี
องค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค

เข่าว่ากันว่า

องค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค ทำหน้าที่เหมือนกับ สคบ.

องค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค

[คอบช.]

ให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณา
ออกกฎหมาย การบังคับใช้กฎ
หรือมาตรฐานต่าง ๆ
รวมทั้งตรวจสอบและรายงาน
การกระทำของหน่วยงานรัฐ

เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค

ตัวแทน
ผู้บริโภค

ขึ้นค่าไฟฟ้า
ขึ้นค่าแก๊ส
ขึ้นค่ารถ
ฯลฯ

ความเห็น
จากผู้บริโภค

ขึ้น...มาสนับสนุน

ให้มององค์การอิสระฯ กันเถอะ...

สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

[สคบ.]

หน่วยงาน
รัฐบาล

ดูแล	1.สัญญา
ผู้บริโภค	2.ฉลาก
3 เรื่อง	3.โฆษณา

มีอำนาจ สั่งปรับ สั่งจับบริษัท

เหตุผลที่ต้องมีองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค

สังคมไทยต้องการตัวแทนผู้บริโภคในการร่วมกำหนดกติกา และมาตรการเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคกับหน่วยงานรัฐ

ร่างพระราชบัญญัติองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคฉบับนี้ มีเป้าหมายในการให้องค์การอิสระเป็นตัวแทนที่เป็นทางการ ในการรักษาผลประโยชน์ของผู้บริโภค ไม่แตกต่างจากภาคธุรกิจที่มีคณะกรรมการร่วมภาคเอกชน ๓ สถาบัน (กกร.) สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หอการค้าไทย สมาคมธนาคารไทย สมาคมธุรกิจทั้งหลายที่เป็นกลุ่มผลประโยชน์ของภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้อง ทั่วๆ ทั่วประเทศไทยมีหน่วยงานสนับสนุนด้านเศรษฐกิจอีกจำนวนมาก เช่น คณะกรรมการร่วมภาครัฐบาลและเอกชน (กรอ.) กระทรวงพาณิชย์ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ สำนักงานส่งเสริมการลงทุน (บีโอไอ) สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ที่มี ๔๔ กลุ่มอุตสาหกรรม สมาหการค้าแห่งประเทศไทย หอการค้าไทย ที่มีสาขาทุกจังหวัด สมาคมธนาคารไทย เป็นต้น ซึ่งองค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ เหล่านี้ จะช่วยภาคธุรกิจต่อรองประโยชน์กับรัฐได้ตลอดเวลา แต่ในฝั่งของผู้บริโภคยังไม่มีตัวแทนในการทำหน้าที่ดังกล่าว ดังนั้น เพื่อให้เกิดสมดุลในการส่งเสริมภาคธุรกิจ ผลประโยชน์ของรัฐและการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค จึงจำเป็นที่จะต้องมีองค์กรอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค

เหตุผลที่ต้องมีองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค

สนับสนุนและสร้างความเข้มแข็งให้ผู้บริโภคในการมีข้อมูล ความรู้ ความเท่าทัน สามารถต่อรองเมื่อเกิดปัญหาขึ้นกับตนเอง

เพื่อสนับสนุนหน่วยงานรัฐในการคุ้มครองผู้บริโภคให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ถึงแม้ประเทศไทยจะมีสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) กรรมการค้าภายใน และหน่วยงานอื่นๆ แต่ด้วยข้อจำกัดของหน่วยงานรัฐในการทำงานกับกลุ่มผู้ด้อยโอกาส หรือต้องดำรงความเป็นกลางระหว่างผู้บริโภคและภาคเอกชน ทำให้การคุ้มครองผู้บริโภคในประเทศอ่อนแอเมื่อเปรียบเทียบกับศักยภาพของภาคธุรกิจ และในการจะก้าวข้ามประเทศกำลังพัฒนาเป็นประเทศพัฒนาแล้ว ซึ่งย่อมต้องการการแข่งขันของภาคธุรกิจ โดยการแข่งขันจะเกิดขึ้นได้ต้องมีกลไกผู้บริโภคในการเพิ่มอำนาจต่อรองให้ได้รับการคุ้มครองที่มากขึ้น เพื่อสะท้อนประสิทธิภาพของภาคธุรกิจและสภาพการแข่งขันในด้านนั้น ๆ ดังนั้น การมีกลไกองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคจึงมีความสำคัญเพื่อให้ผู้บริโภค มีข้อมูล มีความรู้ เท่าทัน และสามารถต่อรองในการคุ้มครองตนเองได้มากขึ้น

เหตุผลที่ต้องมีองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค

สนับสนุนหน่วยงานรัฐในการบังคับใช้กฎหมาย

เพิ่มโอกาสให้ผู้บริโภคเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ในหลายครั้ง ปัญหาผู้บริโภค ทำให้ผู้บริโภคเป็นจำนวนมากได้รับความเสียหาย แต่เนื่องจากความเสียหายที่เกิดกับผู้บริโภครายบุคคล อาจเป็นความเสียหายที่ตีค่าเป็นตัวเงินเพียงจำนวนเล็กน้อย ทำให้ผู้บริโภคในแต่ละรายที่ได้รับ ความเสียหายไม่ประสงค์จะดำเนินการด้านคดี แต่ความเสียหายเมื่อตีค่าความเสียหายโดยรวมย่อม เกิดความเสียหายเป็นจำนวนมาก ซึ่งในปัจจุบันมีกฎหมายให้สามารถฟ้องคดีแบบกลุ่มได้ การให้ องค์การนี้มีบทบาทในการฟ้องคดีแทนผู้บริโภคเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือบทบาทในการ ดำเนินคดีแบบกลุ่ม จึงเป็นสิ่งที่องค์กรผู้บริโภคในระดับประเทศต้องมีบทบาทในการฟ้องคดีเพื่อ ประโยชน์สาธารณะ